

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU

národná kriminálna agentúra

národná protiteroristická jednotka

expozitúra Východ

Rampová 7, 040 01 Košice

ČVS:PPZ-656/NKA-PT-VY-2017

Košice 29.06.2017

U Z N E S E N I E

Podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku vec podozrenia z prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. b), c) Trestného zákona, ku ktorému malo dôjsť tým spôsobom,

ž e

doposiaľ nestotožnená osoba vystupujúca pod menom Doc. JUDr. Róbert Fico, CSc., ako predseda vlády Slovenskej republiky sa mala vyjadriť: „Najväčšou prednosťou Slovenska je, že Slováci vedia žiť z nízkych príjmov.“, taktiež mal tvrdiť: „pretože keby Španieli mali prežiť z 380 euro asi by zapálili svoju krajinu.... Preto aj keby prišli ťažké časy, tak my dokážeme takéto časy prežiť ľahšie ako iné krajiny.“, pričom tieto jeho vyjadrenia boli Jozefom Kmeťom zverejnené dňa 14.5.2017 na blogu denníka SME, kde vložil video voľne dostupné zo stránky YouTube,

o d m i e t a m, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 15.6.2017 bolo expozitúre Východ národnej protiteroristickej jednotky národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „EV NPTJ NAKA P PZ“) postúpené z Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky trestné oznámenie podané Vladimírom PAVLÍKOM, bytom Považská Bystrica, Orlové 75 vo veci podozrenia z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 Trestného zákona, ku ktorému mohlo dôjsť v súvislosti s vyjadreniami Doc. JUDr. Róberta Fica, CSc., ako predseda vlády Slovenskej republiky sa mal vyjadriť: „Najväčšou prednosťou Slovenska je, že Slováci vedia žiť z nízkych príjmov.“, taktiež mal tvrdiť: „pretože keby Španieli mali prežiť z 380 euro asi by zapálili svoju krajinu.... Preto aj keby prišli ťažké časy, tak my dokážeme takéto časy prežiť ľahšie ako iné krajiny.“, pričom tieto jeho vyjadrenia boli Jozefom Kmeťom zverejnené dňa 14.5.2017 na blogu denníka SME, kde vložil video voľne dostupné zo stránky YouTube, pričom oznamovateľ sa tieto vyjadrenia dotkli a vidí v tom hrubé poníženie a zhanobenie slovenského národa.

Trestný zákon zakotvuje skutkovú podstatu trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 Trestného zákona odsek 1 písmeno a), ak niekto verejne hanobí niektorý národ, jeho jazyk, niektorú rasu alebo etnickú skupinu. Kvalifikovaná skutková podstata v odseku 2 písmeno b) hovorí, kto spácha čin uvedený v odseku 1 ako verejný činiteľ

a v písmene c) sa spomína osobitný motív, pričom odkazuje na ustanovenie § 140 Trestného zákona.

Ustanovenie § 423 chráni národ, jeho jazyk, rasu a etnickú skupinu, ako aj právo na slobodu vyznania, pre spáchanie tohto úmyselného prečinu nie je rozhodujúce, či príslušníci takejto skupiny žijú na našom území, alebo nie, ochrana sa poskytuje všetkým národom a ich jazykom, všetkým rasám a etnickým skupinám, ako aj vyznaniam, skupinou sa v zmysle tohto ustanovenia rozumejú aspoň tri osoby, ktoré majú spoločný prvok – napr. príslušníci jednej cirkvi. Páchateľom môže byť aj príslušník toho istého národa, rasy a pod. Hanobením sa rozumie konanie v akomkoľvek prejave smerujúce k hrubému zneváženiu príslušníkov určitého národa, jeho jazyka, rasy alebo etnickej skupiny alebo skupiny osôb pre ich vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania. Obligatórnou náležitosťou objektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu je, že hanobenie musí byť spáchané verejne. Hrubá urážlivosť prejavu, bez ohľadu na to, či mal ohlas vo verejnosti, alebo nie, môže vyplývať z jeho obsahu a formy jeho uskutočnenia, resp. z iných okolností. Hanobením bude aj činnosť smerujúca k jednotlivcovi, pokiaľ ich zmyslom je hanobiť celú skupinu, pričom však musí byť dodržaná podmienka, že bola uskutočnená verejne.

Národom sa rozumie historicky vzniknuté spoločenstvo ľudí, ktoré sa vyznačuje spoločnými dejinami, ekonomickým životom, špecifickou kultúrou, psychickými črtami a vedomím vlastnej existencie ako národa, má spravidla svoje územie, ako aj spoločný jazyk.

Rasou je skupina ľudí odlišujúca sa od inej skupiny typickými telesnými znakmi, najmä farbou pleti.

Národnosťou je príslušnosť jednotlivca k určitému existujúcemu národu ako historicky vzniknutému spoločenstvu ľudí, ktoré sa vyznačuje najmä spoločným dejinným vývojom, špecifickou kultúrou, zvykmi a tradíciami, spoločným jazykom, vzťahom k určitému územiu a pod. Členovia národnosti nemusia obývať územie patriace materskému národu. Hlásenie sa k určitej národnosti je vecou subjektívnou, občan si môže svoju národnosť vybrať a aj meniť podľa toho, ktorej príslušníkom sa subjektívne cíti.

Etnickou skupinou je historicky vzniknutá skupina ľudí, ktorú spája spoločný pôvod a jazyk, zvláštne kultúrne znaky, mentalita a tradícia, prípadne osobitý spôsob života. Príslušníci daného etnika majú vlastný názov alebo meno, ktorým sa označujú, a povedomie vzájomnej spolupatričnosti a súčasne odlišnosti od iných spoločenstiev. Rozdiel medzi etnickou menšinou a národnostnou menšinou je podľa niektorých názorov v tom, že príslušnosť národnostnej menšine je výlučne vecou slobodného rozhodnutia jednotlivca, je teda subjektívne, kým príslušnosť k etnickej menšine sa vyjadruje nezávislými na vôli človeka, teda sú dané objektívne.

Náboženskou skupinou sú ľudia hlásiaci sa k určitému náboženstvu.

Vyznaním je vzťah osoby k určitému náboženstvu ako forme spoločenského vedomia a chápania sveta podávaného určitou cirkvou ako svetonázor. Osobou bez vyznania je osoba, ktorá sa nehlási k nijakej viere ani náboženstvu.

Okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby je spáchanie činu členom extrémistickej skupiny, verejným činiteľom alebo z osobitného motívu.

Osobitným motívom rozumie ak niekto spácha trestný čin na objednávku, z pomsty, v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin, v úmysle spáchať trestný čin terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419, z nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti,

etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie, alebo so sexuálnym motívom.

Základné práva a slobody: Prvá hlava, prvý oddiel, článok 7 Ústavy Slovenskej republiky v ods. 5: sú medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Ústava Slovenskej republiky v druhej hlave, Základné ľudské práva a slobody, v prvom oddiele článok 12 zakotvuje: ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach, základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné; základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmysľanie, národný, alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie, nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať alebo zvýhodňovať; každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti, zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodňovaniu; nikomu nemôže byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva slobody.

Podľa článku 26 odsekov 1, 2 a 4 Ústavy sa zaručuje sloboda prejavu a právo na informácie, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu, pričom slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd článku 10 odsekov 1 a 2 každý má právo na slobodu prejavu, toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice, pričom výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinom, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

V tejto súvislosti po zhodnotení podania oznámenia o podozrení z vyššie uvedeného trestného činu a po zvážení okolností prípadu, v rámci ktorého predseda vlády a predseda strany SMER-SD poskytol rozhovor agentúre SITA, pričom časť z neho je vo forme videa v trvaní 1 minúty a 18 sekúnd umiestnená na portály YouTube a následne toto video bolo súčasťou blogu Jozefa Kmeťa na portály denníka SME dňa 14.5.2017, kde premiér rozprával o povahe obyvateľov Slovenska a porovnával ich s obyvateľmi iných štátov Európy, som nedospel k presvedčeniu, že vyjadrenia, ktoré tam odzneli by napĺňali skutkovú podstatu trestného činu podľa platného Trestného poriadku.

Podrobným preskúmaním všetkých skutočností uvedených v trestnom oznámení, bolo zistené, že získané informácie neobsahujú skutočnosti potrebné na to, aby na ich podklade mohlo byť začaté trestné stíhanie pre trestný čin uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia. Nebolo ničím preukázané a nemožno ani konštatovať naplnenie skutkovej podstaty uvedených trestných činov tak po subjektívnej stránke, ako aj po objektívnej stránke.

Pre trestnosť páchatel'a zákon vyžaduje naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu a zo zabezpečených dôkazov nevyplýva ani jedna skutočnosť, ktorá by toto preukazovala.

Z citácie ustanovenia § 199 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že skutok, pre ktorý sa má viesť trestné stíhanie musí byť podložený dôkazmi zadováženými procesne akceptovateľným spôsobom, pričom takto zistené nedovolené konanie musí napĺňať znaky trestného činu. V zmysle § 199 ods. 3 Trestného poriadku uznesenie o začatí trestného stíhania musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Trestné stíhanie sa vždy vedie pre konkrétny skutok. Nie je možné, ani logicky prijateľné, na základe takýchto indícií, resp. domnienok uvedených v trestnom oznámení, začať trestné stíhanie pre konkrétny skutok, ktorý má mať znaky trestného činu a až následne dokazovať, hľadať dôkazy, že sa skutok stal. Skutok alebo určitý skutkový dej, ktorý sa odohral sa nestáva trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí oznamovateľ v podanom trestnom oznámení. Trestný poriadok neumožňuje na základe takýchto skutočností začať trestné stíhanie, nakoľko by sa v danom prípade jednalo o svojvoľné vymedzenie skutku zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ktoré by bolo neprípustné a v rozpore so zákazom ľubovôle pri rozhodovaní štátnych orgánov (t. j. orgán činný v trestnom konaní nemôže najskôr vytvoriť skutkové okolnosti tak, aby zodpovedali určitej právnej kvalifikácii a želaniu oznamovateľa a potom jej prispôbovať dokazovanie, ale postup musí byť opačný, teda určitá právna kvalifikácia musí sama vyplynúť zo zisteného konkrétneho skutkového stavu).

Ak v danej veci v budúcnosti vyjdú najavo nové skutočnosti, vydaním uznesenia o odmietnutí veci nepôjde o prekážku rozhoďnutej veci. Toto rozhodnutie nemá povahu záväzného rozhodnutia vo veci samej, a preto nevytvára prekážku veci rozhoďnutej - rei iudicatae. Táto skutočnosť však nemá vplyv na procesný účinok tohto rozhodnutia, ktorý spočíva v tom, že ním bolo ukončené trestné konanie.

Na základe vyššie uvedených skutočností nie je dôvod na začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a nie je možný ani postup podľa § 197 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku, resp. podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, a preto som rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať u vyšetrovateľa, ktorý ho vydal do 3 dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť nemá odkladný účinok.

Vyšetrovateľ PZ

mjr. JUDr. Mikuláš Marton